

Αριστερή Μεταρρύθμιση

Παράταξη Πανεπιστημιακών

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟΝ ΝΟΜΟ ΓΙΑ ΤΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΑ ΚΑΙ ΤΑ ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΑ

Θεωρούμε απαραίτητη και αναγκαία τη ρύθμιση του σημερινού τοπίου των ΠΜΣ. Το προτεινόμενο όμως Ν/Σ εισάγει μια εξισωτική αντίληψη "όλοι μπορούν να έχουν ένα μεταπτυχιακό", ως συνέχεια του "όλοι μπορούν να μπουν στο πανεπιστήμιο". Αυτή η ισοπεδωτική λογική διαπνέει όλο το νομοσχέδιο γι' αυτό και απουσιάζουν οι έννοιες της πιστοποίησης, της αξιολόγησης και της ποιότητας, αλλά και υπάρχει ίση μεταχείριση όλων των ΠΜΣ ανεξαρτήτως ειδικότητας-εργαστηριακότητας κλπ. Ο ιδιάζων αυτός ακαδημαϊκός λαϊκισμός που προσπαθεί να εισάγει το ν/σ δηλώνοντας ότι θέλει να βάλει τάξη στιγματίζει τους πανεπιστημιακούς ως διπλοθεσίτες ενώ φαίνεται να συγχέει την επιμόρφωση με την έρευνα.

Θεωρούμε πως σωστά εισάγεται ο θεσμός των τελών εγγραφής που ισχύει στις άλλες ευρωπαϊκές χώρες με δωρεάν σύστημα εκπαίδευσης και που δεν αντιστοιχεί σε δίδακτρα αλλά στη συμμετοχή όλων των φοιτητών/τριών σε ένα ελάχιστο και συμβολικό ποσοστό του κόστους λειτουργίας των μεταπτυχιακών προγραμμάτων. Προφανώς αυτών των τελών μπορούν να εξαιρεθούν όσοι και όσες αδυνατούν να τα καταβάλουν προσφέροντας κάποια εργασία στο ίδρυμα π.χ. βοήθεια στη βιβλιοθήκη. Η δωρεάν εκπαίδευση δεν σημαίνει ότι οι πολίτες δεν συμμετέχουν σε κανένα βαθμό στην καλύτερη λειτουργία του δημοσίου. Αυτά τα τέλη εγγραφής στις μεγάλες ευρωπαϊκές χώρες είναι ετήσια και το ύψος τους ορίζεται από το Υπουργείο Παιδείας. Το ποσό αυτό θα επιμερίζεται στο Ίδρυμα και στον ΕΟΠΠΥ περίπου κατά το γαλλικό πρότυπο εκτός αν πρόκειται για εργαζόμενο/η με ασφαλιστικές εισφορές οπότε θα καταβάλλει μόνο το αντίστοιχο ποσό στο Ίδρυμα.

Στο βαθμό όμως που τα Τμήματα θέλουν να οργανώσουν μεταπτυχιακά προγράμματα με δίδακτρα το ύψος αυτών των διδάκτρων ορίζεται από τα Ιδρύματα. Τα Ιδρύματα να αποφασίσουν πώς θα ρυθμίσουν την οικονομική τους λειτουργία, με το δεδομένο της παραίτησης της Πολιτείας από τις οικονομικές της υποχρεώσεις λαμβάνοντας υπόψη οικονομοτεχνική μελέτη για τις ανάγκες χρηματοδότησης των ΠΜΣ που διαφέρουν από τη μία επιστήμη στην άλλη (στις εργαστηριακές σχολές το μεγαλύτερο ποσοστό των διδάκτρων και σήμερα κατευθύνεται στην κάλυψη των εξόδων

των εργαστηρίων δηλαδή του κόστους των διπλωματικών/μεταπτυχιακών εργασιών. Εξάλλου, τα δίδακτρα στα περιφερειακά ΑΕΙ χρησιμοποιούνται για την κάλυψη των διοικητικών εξόδων (βλέπε γραμματεία) και των εξόδων μετακινήσεων των προσκεκλημένων από άλλες πόλεις (και βεβαίως αυτά τα τελευταία έξοδα δεν ισχύουν για τα ιδρύματα της πρωτεύουσας). Χωρίς αυτά τα έσοδα τα περιφερειακά Τμήματα θα σταματήσουν την λειτουργία των ΠΜΣ. Είναι λοιπόν προφανές ότι το αυστηρό κανονιστικό πλαίσιο που προτείνει το ν/σ καταργεί το αυτοδιοίκητο των ιδρυμάτων και δεν ανταποκρίνεται στην ανάγκη πολυτυπίας των μεταπτυχιακών.

Τα ιδρύματα μέσω των εσωτερικών κανονισμών και στο πλαίσιο της αυτοδιοίκητης λειτουργίας τους πρέπει να ορίσουν τους κανόνες για την οργάνωση των προγραμμάτων αυτών και όχι το Υπουργείο. Τα ιδρύματα όμως από κοινού με το Υπουργείο, πρέπει να χαράξουν μια στρατηγική γενικών αρχών και αξιολόγησης των μεταπτυχιακών σπουδών, με στόχο την περαιτέρω βελτίωση της θέσης τους διεθνώς και την ουσιαστική τους ανταπόκριση στις ανάγκες της κοινωνίας και της οικονομίας.

Επιμένουμε ότι για την λειτουργία των ΠΜΣ στην θέση του Λευτέρη Παπαγιαννάκη που είχαμε υποστηρίξει και τότε

«Τίθεται ως προϋπόθεση η συνάφεια με τα επιστημονικά αντικείμενα του Τμήματος που αναλαμβάνει την πρωτοβουλία, καθώς και η δυνατότητα να καλυφθεί ο κύριος όγκος του διδακτικού φορτίου από μέλη ΔΕΠ του Τμήματος με συναφείς ειδικότητες, κατοχυρώνεται η ενεργός συμμετοχή των Ερευνητικών Κέντρων και ξένων ισότιμων ιδρυμάτων σε προγράμματα μεταπτυχιακών σπουδών, διευκρινίζονται ο τρόπος διοίκησης των μεταπτυχιακών προγραμμάτων, οι τίτλοι που παρέχουν και ο τρόπος χρηματοδότησής τους»

και

«...αναγνωρίζεται το επικουρικό ερευνητικό και διδακτικό έργο των υποψηφίων διδασκόντων και προβλέπεται η δημιουργία στα ΑΕΙ και τα Ερευνητικά Κέντρα θέσεων για επιστημονικούς συνεργάτες μερικής απασχόλησης και αμοιβής. Ο νέος θεσμός θα λειτουργήσει συμπληρωματικά, ώστε σε συνδυασμό με τις πάσης φύσεως υποτροφίες και επιχορηγήσεις ερευνητικών και συναφών έργων, να δοθούν ευκαιρίες οικονομικής ενίσχυσης σχεδόν στο σύνολο των υποψηφίων διδασκόντων.»

Προειδοποιούμε πως αν υιοθετηθεί αυτό το νομοσχέδιο οι επιπτώσεις θα είναι δραματικές για τα περισσότερα ελληνικά πανεπιστήμια. Τα ΠΜΣ ουσιαστικά θα εκχωρηθούν είτε στο ΕΑΠ είτε στα πανεπιστήμια που μπορούν να κάνουν συμπράξεις με ξένα Ιδρύματα (πχ. Κύπρος). Στερεί το κίνητρο από τα μέλη ΔΕΠ και τα υποχρεώνει να ψάχνουν νέους "μεταπτυχιακούς παραδείσους" για ένα μικρό

επιμίσητο. Αυτό δεν είναι επένδυση για το μέλλον. Είναι επιτάχυνση της φθοράς του ακαδημαϊκού κεφαλαίου της χώρας.

Τέλος, σημειώνουμε την ανάγκη ύπαρξης μεταβατικών διατάξεων για την λειτουργία των υπαρχόντων ΠΜΣ. Πρέπει να υπάρχει τουλάχιστον μια τριετία προσαρμογής.

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

A) ΓΙΑ ΤΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΑ

Το όλο «τοπίο» δεν μπορεί να ελεγχθεί κεντρικά αλλά να «ρυθμιστεί» με κανόνες. Συγκεκριμένα:

- ✓ Κάθε Τμήμα μπορεί να δημιουργήσει ένα μέγιστο αριθμό μεταπτυχιακών Προγραμμάτων με βάση τον αριθμό των μελών ΔΕΠ (π.χ ανά 10 μέλη ΔΕΠ που υπηρετούν στο Τμήμα, ένα ΠΜΣ). Για την αντιμετώπιση του προβλήματος της συμμετοχής στα μεταπτυχιακά φοιτητών και φοιτητριών που έχουν οικονομική αδυναμία, να θεσπισθεί ποσοστό υποτρόφων, δηλαδή φοιτητών/τριών που δεν πληρώνουν, που θα είναι ανάλογο του ύψους των διδάκτρων (σαν την προοδευτική φορολογία). Επίσης, θα μπορούσαν να προβλεφθούν υποτροφίες με βάση την επίδοση. Το ύψος των διδάκτρων πρέπει να ορίζεται από τα Ιδρύματα.
- ✓ Να θεσπισθεί όχι σταθερό αλλά αναλογικό ποσοστό των διδάκτρων που θα παρακρατείται από τα ιδρύματα, δηλαδή υψηλότερα δίδακτρα θα οδηγούν σε υψηλότερο ποσοστό κρατήσεων υπέρ του οικείου Τμήματος/Ιδρύματος. Επιπλέον να λειτουργήσει αυστηρά η διαδικασία των κρατήσεων ύψους 15% προς όφελος των Ειδικών Λογαριασμών. Αν ισχύσουν τα παραπάνω δεν έχει νόημα η ύπαρξη πλαφόν στις αμοιβές των μελών ΔΕΠ αφού αυτές θα περιοριστούν εκ των πραγμάτων.
- ✓ Να θεσπισθούν ειδικοί υποβοηθητικοί και απαλλακτικοί κανόνες για μεταπτυχιακά που απευθύνονται σε φοιτητές από το εξωτερικό ή θεραπεύουν ειδικούς κλάδους της επιστήμης που είναι άκρως απαραίτητοι στην κοινωνία.
- ✓ Να θεσπισθούν κανόνες που θα εξασφαλίζουν το ακαδημαϊκό επίπεδο των μεταπτυχιακών τα οποία θα αξιολογούνται από την ΑΔΙΠ σε τακτά διαστήματα.

B) ΓΙΑ ΤΑ ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΑ

- ✓ Επαναφορά του ΠΔΣ, που είναι δοκιμασμένο και αποδοτικό, και της όλης διοικητικής του δομής.
- ✓ Να επιτρέπεται η επίβλεψη διδακτορικών διατριβών σε όλα τα μέλη ΔΕΠ.
- ✓ Να καθορίζεται ότι οι ΥΔ οφείλουν να συμμετάσχουν στις εκπαιδευτικές διαδικασίες του Τμήματος, απαλλασσόμενοι από αυτές μόνο σε ειδικές περιπτώσεις που θα καθορίζει ο κανονισμός.
- ✓ Ο αριθμός των ΥΔ που μπορεί να επιβλέψει μέλος ΔΕΠ να παραμείνει ο ίδιος (δηλ. 5). Τέλος, σωστά ορίζονται τα 3 έτη ως ελάχιστος χρόνος για την εκπόνηση-υποστήριξη της διδακτορικής διατριβής (Άρθρο 6, παρ. 11). Πρέπει να υπάρχει και ένα μέγιστο όριο και

προτείνονται τα 6 έτη με δυνατότητα παράτασης 1 έτους μετά από πρόταση της 3μελούς επιτροπής.

Αθήνα, 24 Οκτωβρίου 2016